

Sygn. akt I ACa 635/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Walentyna Łukomska-Drzymała
Sędzia:	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Sędzia:	SA Ewa Popek
Protokolant	Katarzyna Furmanowska

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2014 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa Z. G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Spraw Wewnętrznych, (...) Komendantowi Wojewódzkiemu Policji z siedzibą w R., Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego

o odszkodowanie, zadośćuczynienie i rentę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 20 marca 2013 r. sygn. akt I C 1216/08

oddala apelację.

I A Ca 635/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 marca 2013r. Sąd Okręgowy w Siedlcach po rozpoznaniu sprawy z powództwa Z. G. przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Spraw Wewnętrznych, Komendanta Wojewódzkiego Policji z siedzibą w R. i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o odszkodowanie, zadośćuczynienie i rentę – oddalił powództwo i odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu.

Powód w sprawie wnosił o zasądzenie od Skarbu Państwa:

- 240 000zł tytułem odszkodowania za szkodę majątkową;
- 240 000zł tytułem odszkodowania za szkodę na osobie w postaci utraty zdrowia;
- 240 000zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Jako podstawę faktyczną tych roszczeń wskazywał działania podejmowane przeciwko niemu jako działaczowi opozycji demokratycznej przez funkcjonariuszy organów władzy państwowej, w latach : 1963, 1967, 1972, i od 1980 do 1982r. Z uzasadnienia pozwu i wyjaśnień złożonych przez powoda [k.2-6 i 90-95] wynikało, że działania te miały polegać na pozbawianiu go wolności, inwigilacji, częstych rewizjach, otrzymywanych anonimowych groźbach, żądaniach okupów pieniężnych, nasyłanych kontrolach finansowych, zaborze jego mienia ruchomego i dokumentów, w konsekwencji których to działań powód doznał utraty zdrowia i szkody majątkowej polegającej na utracie wartościowych przedmiotów, a także na utracie zarobków w związku z niemożnością prowadzenia warsztatu szklarskiego.

Ponadto powód wnosił o zasądzenie :

- 40 000zł za fizyczne i psychiczne maltretowanie powoda w trakcie napadu przez funkcjonariusza SB S. B. w S. w 1972r. , w oparciu o art. 445 § 1 kc ;

- oraz renty miesięcznej w wysokości 1000zł z tytułu zwiększonych potrzeb powoda w związku z utratą zdrowia oraz utratą widoków powodzenia na przyszłość.

Jako podstawę zgłoszonych roszczeń powód wskazywał przepisy kodeksu cywilnego regulujące zasady odpowiedzialności deliktowej – art. 417 kc , art. 445 § 1 kc oraz art. 444 § 1 i 2 kc.

Niezależnie od niniejszego procesu przed Sądem Okręgowym w Siedlcach prowadzone jest równoległe postępowanie z wniosku Z. G. o zasądzenie zadośćuczynienia i odszkodowania od Skarbu Państwa [sprawa II2 Ko 56/09]. Postępowanie w tej sprawie zostało wznowione po wydaniu przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 1 marca 2011r. w sprawie P21/09, którym została stwierdzona niekonstytucyjność art. 8 ust. 1 a ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec represjowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego [Dz. U. 1991r., Nr 34, poz. 149 z późn.zm.]. Sąd Okręgowy w Siedlcach uwzględniając wniosek Z. G. zasądził od Skarbu Państwa na jego rzecz maksymalną kwotę 25 000zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia na podstawie art. 8 ust. 1 i 1a cytowanej ustawy. Ponieważ Z. G. wnosił w sprawie o zasądzenie łącznie kwoty 138 000zł, a zasądzenie kwoty 25 000zł było konsekwencją treści art. 8 ust.1 a ustawy, postępowanie w tej sprawie zostało wznowione, po uznaniu tegoż przepisu przez trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjny [wyrok S.A. w Lublinie z dnia 10 sierpnia 2013r., k. 416- 418] i toczy się.

W toku niniejszego postępowania powód był reprezentowany przez dwóch pełnomocników – syna K. G. [pełnomocnictwo k. 62] oraz radcę prawnego J. D., któremu powód udzielił pełnomocnictwa w dniu 27 marca 2009r. [pełnomocnictwo k. 53]. Jak wynika z pisma Okręgowej Izby Radców Prawnych w O. z dnia 23 listopada 2011r. [k. 472] J. D. został skreślony z listy radców prawnych na podstawie Uchwały Rady z dnia 2 października 2007r., która uprawomocniła się 1 kwietnia 2008r. Ponieważ pełnomocnictwo przez powoda udzielone zostało po tej dacie, wszelkie czynności procesowe podejmowane w toku procesu przez J. D. podejmowane w toku procesu, należało pominąć jako bezskuteczne, gdyż dokonane zostały przez osobę nieuprawnioną, co wynika z art. 23 ustawy o radcach prawnych z dnia 6 lipca 1982r. [Dz.U. 2010, Nr 10, poz. 65 j.t.]. Prawo do wykonywania zawodu radcy prawnego powstaje z chwilą dokonania wpisu na listę radców prawnych, i kończy w momencie skreślenia z tej listy [tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 23 lutego 2001r. , I PZ 92/01, LEX 49333].

Pozwany Skarb Państwa wnosił o oddalenie powództwa podnosząc zarzut nieudowodnienia podstawy faktycznej roszczenia, a z ostrożności procesowej podnosił zarzut przedawnienia roszczeń. W jego ocenie powód mógł dochodzić zgłoszonych roszczeń co najmniej od czerwca 1999r. Przyjmując nawet dziesięcioletni termin przedawnienia wskazanych przez powoda roszczeń majątkowych, zgodnie z treścią art. 442 kc, w brzmieniu obowiązującym do 2007r., pozwany zarzucał, że roszczenia te przedawniły się najpóźniej w czerwcu 2009r.

Sąd Okręgowy dokonując ustaleń faktycznych stwierdził, że Z. G. przed 1989r. był rzemieślnikiem, prowadził zakład szklarski i działał w opozycji. W związku z tym był inwigilowany, często przeprowadzano w jego domu rewizje, zabierano mu dokumenty. Otrzymywał anonimy z groźbami. W latach 1972-73 był aresztowany przez trzy miesiące.

W 1980r. był aresztowany przez pół roku. Po opuszczeniu więzienia w 1981r. był wychudzony, blady, mało rozmowny, skryty nie komunikatywny. W 1982 był internowany. Wielokrotnie był zatrzymywany na 48 godzin. Były rozpuszczane informacje, że Z. G. współpracuje z Milicją Obywatelską. W stanie wojennym chciano uniemożliwić mu prowadzenie zakładu szklarskiego, w związku z czym żona musiała zrobić uprawnienia i zdać egzamin w cechu rzemiosł.

W mieszkaniu powoda były częste rewizje. Przeprowadzający je funkcjonariusze zabierali wówczas książki, stare pieniądze, które były bardzo cenne dla powoda oraz inne wartościowe przedmioty. Powód nie otrzymywał pokwitowania za odebrane rzeczy. W związku z ciągłymi szykanami powód był nerwowy. Powód był szykanowany przez funkcjonariusza J. R., wielokrotnie zatrzymywany i aresztowany. Powyższe ustalenia Sąd poczynił przede wszystkim na podstawie wyjaśnień powoda i zeznań świadków powtarzających w znacznej mierze relacje powoda oraz na podstawie dokumentów.

Analizując podstawę prawną roszczeń powoda Sąd Okręgowy wskazał, że roszczenia te wynikają ze zdarzeń dokonanych pomiędzy 1963r. a 1982r., mających charakter deliktów cywilnych. W konsekwencji uznał, że podstawę prawną roszczeń powoda stanowi art. 417 kc w brzmieniu obowiązującym do nowelizacji z dnia 17 czerwca 2004 [ze względu na treść art. 5 ustawy nowelizacyjnej]. Skarb Państwa na podstawie tego przepisu ponosił odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez zawinione działanie bądź zaniechanie funkcjonariusza państwowego [także w postaci winy anonimowej], przy wykonywaniu powierzonych mu czynności.

W ocenie Sądu Okręgowego powód udowodnił, iż wskutek zawinionych działań funkcjonariuszy państwowych był wielokrotnie zatrzymywany, przebywał w aresztach, funkcjonariusze państwowi zabierali mu różne przedmioty i grozili mu zamknięciem zakładu szklarskiego. Natomiast nie udowodnił szkody i związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem funkcjonariuszy, a powstałą szkodą. Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił powództwo jako nieudowodnione.

Niezależnie od powyższego Sąd Okręgowy uznał za uzasadniony podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia. Powód wystąpił z pozwem w sprawie niniejszej w dniu 17 listopada 2008r.

Zarzucane przez powoda czyny miały charakter występku i z tego względu termin ich przedawnienia wynosił 10 lat, co wynikało z art. 442 § 2 kc, obowiązującego do dnia 9 sierpnia 2007r., w zw. z art. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny [Dz. U. 2007, nr 80, poz. 538].

Sąd stwierdził, że „dla ustalenia czy nastąpiło przedawnienie roszczenia istotne jest ustalenie terminu wymagalności roszczeń”. Uznał, że od czerwca 1989r. powód nie miał żadnych przeszkód w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych, w związku z czym jego roszczenia przedawniły się w czerwcu 1999r. Sąd uznał, że nie ma podstaw do oceny podniesienia przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia w kategoriach nadużycia prawa [w art. 5 kc], gdyż powód wniósł pozew po prawie dziesięciu latach od upływu terminu przedawnienia. Tę część wyroku Sąd zakończył stwierdzeniem, że „powód nie wykazał, że jego roszczenia nie uległy przedawnieniu”.

Sąd jako podstawę rozstrzygnięcia rozpatrywał również ustawę z dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. nr 34, póź. 149 ze zm.). Zgodnie z jej treścią do rozstrzygnięcia o odszkodowaniach za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłe z orzeczeń i decyzji uznanych za nieważne, powołane są Sądy Okręgowe-Wydziały Karne orzekające na podstawie przepisów kodeksu postępowania karnego. Zdaniem Sądu przepisy wskazanej ustawy nie pozbawiają powoda dochodzenia swoich roszczeń na ogólnych zasadach w procesie cywilnym. Zgodnie z art. 8 ust. 1 osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzje o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 roku w Polsce stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wykonania orzeczenia lub decyzji. Powód nie wskazał jednak w sprawie niniejszej żadnych orzeczeń, ani decyzji, które miały być w stosunku do niego wydane i w związku z których wydaniem, a następnie uznaniem za nieważne, dochodził roszczeń.

W związku z powyższym, w ocenie Sądu Okręgowego, powództwo w sprawie niniejszej w oparciu o przepisy wskazanej ustawy również nie mogło być uwzględnione.

Sąd oddalił znaczącą część wniosków dowodowych zgłaszanych przez powoda o dopuszczenie dowodów z dokumentów, gdyż we wnioskach tych powód nie precyzował dokładnie jakich dokumentów Sąd ma żądać. Ponadto wnioski te służyły głównie poszukiwaniu dowodów podczas całego procesu. Sąd uznał za prawdziwe twierdzenia powoda, iż miały miejsce bezprawne zachowania funkcjonariuszy państwowych skierowane przeciwko Z. G. i stwierdził, że „to w większym zakresie nie wymagało dowodu”. Natomiast wnioski dowodowe składane przez powoda nie dotyczyły wykazanie wielkości szkody poniesionej przez Z. G.. Wszelkie ponawiane przez stronę powodową wnioski dowodowe miały na celu - zdaniem Sądu, przedłużanie postępowania. Na ostatnim terminie rozprawy powód nie stawiał się i nie usprawiedliwił swojej nieobecności w związku z czym Sąd nie przeprowadził dowodu z przesłuchania powoda w charakterze strony. zamknął rozprawę i ogłosił wyrok.

W toku postępowania Sąd oddalił wniosek powoda o zawieszenie postępowania ze względu na wznowione i prowadzone przed Sądem Okręgowym w Siedlcach postępowanie w sprawie II2 Ko 56/09 uznając, że w sprawie niniejszej powód dochodzi roszczeń na podstawie przepisów kodeksu cywilnego, które uległy przedawnieniu i wynik postępowania w sprawie II 2Ko 56/09 nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia o roszczeniach powoda zgłoszonych w niniejszej sprawie. O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 102 kpc.

Apelację od tego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości i zarzucając mu :

1. Obrazę przepisów postępowania przez przyjęcie za podstawę wyroku o odszkodowanie - pomimo wniosku strony powodowej - zdekompletowanych całkowicie materiałów dowodowych dotyczących represji zastosowanych wobec powoda w okresie do 1989r. - co spowodowało decydowanie przez sąd w toku przewodu sądowego i w toku samego orzekania o istotnych okolicznościach procesu na podstawie okoliczności nie rejestrowanych przez sąd i na podstawie nie odnotowywanych przez sąd spostrzeżeń, co w konsekwencji doprowadziło do niedopuszczalnego odstępstwa od zasady swobodnej oceny dowodów oraz zagrożenia prawdy materialnej przez uproszczenie postępowania i przyjęcie za podstawę orzekania niedostatecznego materiału dowodowego.
2. Nie spełnienie przez Przewodniczącego składu sądu wymogu bezstronności według testu obiektywnego poprzez nie znajdujące uzasadnienia oddalanie wniosków dowodowych pokrzywdzonego oraz rażąco wadliwą ocenę dowodów - w myśl obowiązującego w Polsce i nadrzędnego wobec prawa krajowego orzecznictwa Komisji Europejskiej - co doprowadziło do stanu, w którym ustalenia faktyczne przewodu sądowego pierwszej instancji nie mogły być ani stanowcze ani nadające się do skontrolowania w trybie instancyjnym - a ponadto co stanowi naruszenie obowiązującej w postępowaniu zasady bezpośredniości;
3. Dopuszczenie do kwalifikowanej niedopuszczalności postępowania na rozprawie - skoro większość dowodów w sprawie uzasadniających *causa petendi* roszczeń powoda, pomimo wniosków pokrzywdzonego nie dołączono do akt postępowania odszkodowawczego;
4. Naruszenie oczywistej konieczności stosowania przez polski wymiar sprawiedliwości pogłębionego pojmowania zdarzeń historycznych w postaci zbrodni komunistycznych - co spowodowało w odniesieniu do osoby Z. G. pominięcie faktów systematycznego naruszania stanu jego dokumentacji jako pokrzywdzonego po zastosowaniu wobec niego przez komunistyczny aparat represji zniszczenia jego warsztatu pracy aż do stanu dewastacji, a także faktów zamierzonego wypaczenia wobec niego czynności dowodowych przez organy państwa PRL;
5. Naruszenie gwarancji z art. 6 ust.3 Europejskiej Konwencji (tzw szczególnych aspektów koncepcji rzetelnego procesu sądowego zawartych w ust, 1 tej Konwencji);
6. Naruszenie prawa poszkodowanego do kontradiktoryjnego postępowania sądowego.

Powód wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania .

Pozwany Skarb Państwa wnosił o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje. W ocenie Sądu Apelacyjnego wyrok Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu, chociaż Sąd Apelacyjny nie podziela w znacznym zakresie dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny zasadności roszczeń zgłoszonych przez powoda.

Zgodzić się należy z Sądem Okręgowym, że wskazywana przez powoda podstawa faktyczna roszczeń uzasadnia ocenę o zasadności roszczeń powoda przepisy kodeksu cywilnego o odpowiedzialności cywilnej w ramach reżimu odpowiedzialności deliktowej.

Wobec takiej kwalifikacji prawnej roszczeń powoda uznać należy, że sprawa niniejsza ma być niezależny od toczącego się postępowania przed Sądem Okręgowym w S. w sprawie II2 Ko 56/09. Roszczenia powoda zgłoszone w sprawie II2 Ko 56/09 rozpoznawane są na podstawie szczególnej regulacji prawnej, a mianowicie przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Z tego względu sprawa niniejsza nie jest zależna od wyniku postępowania przed Sądem Okręgowym w S..

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie jest uzasadniona ocena Sądu Okręgowego, że powód w sprawie udowodnił dopuszczenie się przez funkcjonariuszy Skarbu Państwa w latach 1963 - 1982 deliktów, które mogłyby skutkować cywilną odpowiedzialnością Skarbu Państwa i uzasadniały majątkowe roszczenia powoda o zasądzenie odszkodowania, zadośćuczynienia i renty, na podstawie przepisów kodeksu cywilnego.

Uzasadnienie wyroku Sąd pierwszej instancji w tym zakresie zawiera oceny sprzeczne i wzajemnie się wykluczające. Sąd stwierdził np. że bezprawne zachowania funkcjonariuszy państwowych skierowane przeciwko powodowi nie wymagały dowodów [s.10]; w innym miejscu wskazał, że powód „wykazał” dopuszczenie się przez funkcjonariuszy zaboru mienia powoda, stosowania gróźb wobec powoda [s.8], które to czyny kwalifikował jako występki [s. 9], stwierdzając w innym miejscu, że powód nie wskazał w jakich formacjach pełnili służbę funkcjonariusze, którzy dopuszczali się względem niego opisanych powyżej zachowań.

Z uzasadnienia Sądu Okręgowego może wynikać, że Sąd pierwszej instancji uznał za delikt fakt prześladowania powoda przez organy bezpieczeństwa i funkcjonariuszy MO jako działacza opozycji demokratycznej przez cały wskazywany przez niego okres w pozwie, tj. od 1963r. do 1982r. Jednak z taką konstrukcją deliktu na podstawie przepisów kodeksu cywilnego nie sposób się zgodzić.

Opisywane przez powoda w pozwie i w jego wyjaśnieniach okoliczności faktyczne dotyczą szeregu działań podejmowanych przeciwko powodowi przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej, które były skierowane przeciwko niemu jako działaczowi opozycji demokratycznej, na przestrzeni kilkunastu lat. Opis tych zdarzeń ma jednak charakter bardzo ogólny, uniemożliwiający zidentyfikowanie poszczególnych zdarzeń jako czynów, w związku z którymi powód dochodzi roszczeń odszkodowawczych. Zdarzenia te nie dają się wyodrębnić ani co do ściśle określonego czasu ich popełnienia, osoby sprawcy bądź sprawców, konkretnych okoliczności ich popełnienia. Ogólnikowość opisu poszczególnych czynów, nie pozwala na ich kwalifikację jako deliktów w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego i wyklucza możliwość oceny dalszych koniecznych przesłanek odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa – bezprawności podejmowanych działań i adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy ich dopuszczeniem się a szkodą na osobie powoda, czy szkodą majątkową. Z tego względu uzasadnione było stanowisko procesowe pozwanego żądające oddalenia roszczeń powoda w pierwszej kolejności z powodu niesprecyzowania podstawy faktycznej roszczeń. Pomimo podejmowanych prób konkretyzacji okoliczności faktycznych, w związku z którymi powód występował z roszczeniami, do takiej ich konkretyzacji nie doszło.

Ogólny opis czynów zarzucanych przez powoda pozwala jedynie na ustalenie ponad wszelką wątpliwość, że zarzucane przez powoda czyny miały być dokonane do 1982r. W tym zakresie stanowisko powoda jest jasne. Powód nie wskazuje żadnych zdarzeń, które miałyby mieć miejsce po 1982r. i uzasadniałyby jego roszczenia zgłoszone w pozwie. Określenie

przez powoda czasu dopuszczenia się zarzucanych czynów jest wystarczające dla oceny zasadności roszczeń powoda ze względu na podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczeń.

W tym zakresie Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego co do skuteczności podniesionego zarzutu przedawnienia, skutkującego koniecznością oddalenia powództwa.

Zakładając nawet hipotetycznie, że roszczenia powoda wynikają z deliktów, których dopuścili się funkcjonariusze państwowi do roku 1982r., które wyczerpywałyby znamiona ustawowe przestępstw w formie co najmniej występku, to zgodnie z art. 442 § 1 i 2 kc w brzmieniu obowiązującym do dnia 9 sierpnia 2007r. [Dz. U. 2007.80.538] roszczenia powoda przedawniły się po upływie 10 lat od ich popełnienia.

Mając na uwadze, że do czasu zmian ustrojowych w latach 1989 - 1990 dochodzenie roszczeń odszkodowawczych przez powoda było niemożliwe z przyczyn politycznych i przyjętej ideologii, zachodziła podstawa do uznania zawieszenia biegu terminu przedawnienia na podstawie art. 121 pkt 4 kc. , do czasu zmian ustrojowych, umożliwiających dochodzenie roszczeń na drodze sądowej. Powód uzasadniał opóźnienie z wystąpieniem z niniejszym pozwem właśnie niesprzyjającą atmosferą polityczną do dochodzenia tego rodzaju roszczeń. Podzielając co do zasady to stanowisko nie można zgodzić się z powodem, że ta niesprzyjająca atmosfera polityczna istniała także w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia, czy w pierwszej dekadzie obecnego wieku. Taka ocena powoda ma charakter czysto subiektywny, czego najlepszym dowodem jest chociażby uchwalenie przez Sejm w dniu 23 lutego 1991r. ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, jednoznacznie wskazująca na możliwość skutecznego dochodzenia przed sądem naprawienia szkód wyrządzonych obywatelom przez komunistyczny aparat państwowy.

Niezależnie od tego czy za datę, do której przyjąć by należało stan zawieszenia rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia - datę wyborów w dniu 4 czerwca 1989r, czy nawet datę uchwalenia ustawy z dnia 23 lutego 1991r. , niewątpliwie dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia upłynął w okresie obowiązywania art. 442 kc. Okoliczność ta stanowiła wystarczającą, samodzielną przesłankę do uznania roszczeń powoda za bezzasadne i oddalenia powództwa.

Zarzut nadużycia prawa przez stronę pozwaną w rozumieniu art. 5 kc nie jest uzasadniony chociażby ze względu na nieudowodnienie przez powoda okoliczności faktycznych uzasadniających uznanie odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa, na co wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia. Samo jednak kilkuletnie opóźnienie w dochodzeniu roszczeń przez powoda usprawiedliwiane wyłącznie subiektywnym przekonaniem powoda, przy jednoczesnym dochodzeniu przez powoda roszczeń w sprawie II2 Ko 56/09, podważa skuteczne postawienie zarzutu nadużycia prawa przez pozwanego.

Z tych względów uznając wyrok Sądu Okręgowego oddalający powództwo za odpowiadający prawu, Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda na podstawie art. 385 kpc.